

Hinku-kuntien ilmastotyön haasteet ja ratkaisut - huomioita haastatteluista

Riikka Aro, Teemu Helonheimo, Kati Pitkänen, Venla Riekkinen, Laura Saikku

SYKE 29.10.2019

Hinku-kuntien ilmastotyö: mitä kysyttiin?

- ▶ **Kokemukset Hinku-hankkeesta**

- ▶ Hinku-työn organisoituminen
- ▶ Hinku-verkoston rooli ja merkitys
- ▶ Hinku-työryhmän toiminta

- ▶ **Tärkeimmät sidosryhmät kunnassa**

- ▶ Ilmastotyön eri toimijat
- ▶ Aktiivisuus ja osallistaminen

- ▶ **Konkreettiset ilmastotoimet**

- ▶ Käytännön päästövähennystoimet
- ▶ Haasteet ja onnistumiset

- ▶ **Kunnan mahdollisuudet edistää kansallista ilmastopolitiikkaa**

Haastatellaan kaikki 2008-2018 liittyneet 44 kpl

Tähän mennessä haastateltu 33

▶ Porvoo	▶ Outokumpu	▶ Siuntio	▶ Hämeenkyrö
▶ Hyvinkää	▶ Padasjoki	▶ Nurmes	▶ Ilomantsi
▶ Laitila	▶ Lempäälä	▶ Raahe	▶ Enontekiö
▶ Rauma	▶ Haapajärvi	▶ Tyrnävä	➤ Kitee
▶ Uusikaupunki	▶ Ii	▶ Lieksa	➤ Kuhmoinen
▶ Liperi	▶ Lappeenranta	▶ Muhos	➤ Masku
▶ Lohja	▶ Parikkala	▶ Valtimo	➤ Pyhäjärvi
▶ Loimaa	▶ Pori	▶ Tohmajärvi	➤ Raasepori
▶ Mynämäki	▶ Inkoo	▶ Hamina	➤ Rautjärvi
▶ Joensuu	▶ Kirkkonummi	▶ Vesilahti	➤ Ruokolahti
▶ Asikkala	▶ Hanko	▶ Eurajoki	➤ Utajärvi

Keitä haastateltiin?

Hinku-yhteyshenkilöiden koulutus

matkailualan tradenomi
yhdyskuntatekniikan ins maantieteilijä
humanististen tiet kandid
poikkiympäristötieteilijä ympäristöinsinööri
julkishallinto fm maantiede ymp suoj pol diplomi-insinööri
ympäristöbiotekniikan di
ympäristöinsinööri
amk-insinööri rakennusinsinööri insinööri
ympäristönsuojelutiede ympäristötekniikan amkins geologi
ekologia ympäristöhoito m
tekniikan tutkinto suunnittelumaantieteilijä isännöitsijän tutkinto
sähkö-energiatekniikan di rakennusalan di
meteorologi yhdyskuntapuolen amk-ins
opistotason kaupallinen ympäristöbiologi

28

tutkimus
työ kunnassa
opettaja yrityspuoli
kunnan tytäryhtiö
työ maakunnassa

Haastattelun kokemus vuosina

Osa työskennellyt
kunnassa jo

30+
vuotta

Vuoden tai alle

Kunnassa

8.4

Nykyroolissa

3.2

Hinku-yhteyshenkilönä

3.2

10 tai enemmän

Osa
yhteys-
henkilöinä
liittymisestä asti,
toiset vasta aloittaneet

 22

Miten Hinkuun lähdettiin? Sitoutumisen vaiheet

- ▶ Kunnanjohtajan tai muun avainhenkilön ilmastojohtajuus
- ▶ Valtuustopäätös lopetti ”mutinat”
- ▶ Taustalla usein vahva aiempi ilmastotyö ja toimintakulttuuri
- ▶ Toivottiin erilaisia hyötyjä
- ▶ Kuntien energiatehokkuussopimukseen 2017-2025 liittyminen

Ilmastotyön koettuja haasteita

► Resurssit

- Henkilöresurssit ja kiire
- Ajan ja rahan puute, organisaatiomuutokset
- Intressiristiriidat - monia intressejä ja paljon vastuita
 - Taloudelliset & poliittiset vs. ympäristölliset
- Hinku-työn yhteensovittaminen kaikkien muiden tehtävien kanssa

► Osallistaminen

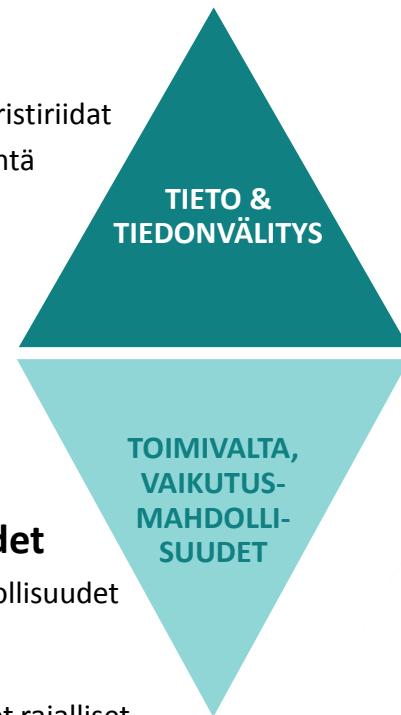
- Osallistaminen unohtunut
- Hinku-identiteetti
- Motivaatio

► Tieto & tiedonvälitys

- Tiedon paljous, puutos ja ristiriidat
- Sisäinen ja ulkoinen viestintä

► Vaikutusmahdollisuudet

- Kunnan vaikuttamismahdollisuudet päästöihin rajalliset
- Henkilökohtaiset vaikuttamismahdollisuudet rajalliset

Onnistumisia, oivalluksia ja ratkaisuja

- ▶ Johdon sitoutuminen, ilmastojohtajuus ratkaiseva
- ▶ Edelläkävijyys
 - ▶ julkinen tavoitteiden asettaminen
 - ▶ ilmastotoimien perustelu kuntaorganisaation sisällä
 - ▶ seurannaisvaikutukset
- ▶ Imagohyödyt
 - ▶ huomiota mediassa
 - ▶ näkyvyyttä kunnan toimille
- ▶ Osallisuus
 - ▶ vahvuus kun ilmastotyö on saatu jalkautettua mukaan kunnan eri toimintoihin
 - ▶ yhteistyötä myös kuntaorganisaation ulkopuolisten yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa
- ▶ Rahoitus vuotuiselle Hinku-työlle allokoitu suoraan kunnan budjettiin

"Kyllä täällä on nähty se, että ilmastonmuutos on todellinen asia ja siihen pitää [kunnan] omalta osaltaan vastata. Muuten ei voi vaatia muiltakaan toimenpiteitä."

Toiveita

- ▶ Pureskeltua tietoa parhaista ja kustannustehokkaimmista päästövähennystoimista
- ▶ Tukea ja tietoa kuntatason ja kansalaisten toiminnan vaikuttavuudesta globaaleihin haasteisiin, käytännön tietoa kuntalaisen oman toiminnan tueksi
- ▶ Tapaamisia ja työpajoja, teemoittain
- ▶ Hinku-päivät kiertäen eri paikkakunnilla

Ideoita

- ▶ Ilmastonäkökohdat näkymään kunnan kilpailukseen
- ▶ Työtä yhteistyössä lähiseudun kuntien kanssa
- ▶ Maankäyttösektorin vahvempi mukaanotto ilmastotoimissa
- ▶ Kotitalouksille tukea, esimerkiksi kestävien elämäntapojen kiihdyttämö
- ▶ Kunnan oma Ilmastoseminaari

"Kaikki semmonen hypetyksen aika on ohi (...) mun mielestä nyt täytyy oikeesti vaan tehdä.

(...) 20 vuotta ilmastonmuutosta on jauhettu ympäristökuntien ympäristönsuojeluviranomaisissa, niin eiköhän se aika oo ruveta sitten jo vähän tonne toiminnan puolelle..."

A serene landscape featuring a calm lake reflecting the surrounding environment. In the background, there are misty, forested mountains. A small, dark wooden cabin with a gabled roof sits on the right side of the lake. The word "Kiitos" is written in white, bold, sans-serif font in the center of the image, with its reflection visible in the water below it. The overall atmosphere is peaceful and quiet, with soft lighting suggesting dawn or dusk.

Kiitos